

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	VI
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	VII
กิตติกรรมประกาศ.....	VIII
สารบัญ.....	I
สารบัญตาราง.....	III
สารบัญภาพ.....	IV
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.5 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ประวัติคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.....	6
2.2 การศึกษาการสร้างอัตลักษณ์องค์กร.....	14
2.3 การศึกษาอัตลักษณ์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ.....	16
2.4 การศึกษาตัวอย่างของที่ระลึกในลักษณะต่าง ๆ.....	19
2.5 การศึกษารูปแบบของสถานที่และสิ่งอื่นๆ ภายในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่สามารถนำมา เป็นแนวคิดในการออกแบบของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.....	33
2.6 หลักการออกแบบของที่ระลึก.....	37
2.7 สุนทรียะทางทัศนศิลป์.....	40
2.8 การศึกษาวัสดุในงานออกแบบของที่ระลึก.....	42
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
3.1 ขั้นตอนที่ 1 การออกแบบของที่ระลึก.....	50
3.2 ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบของที่ระลึกที่เป็นสัญลักษณ์และอัตลักษณ์ประจำคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม.....	51
3.3 ขั้นตอนที่ 3 ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม.....	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4.1 การวิเคราะห์รูปแบบและลดทอนจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบของที่ระลึกคณะครุ ศาสตร์อุตสาหกรรม.....	59
4.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ได้จากการวิเคราะห์สัญลักษณ์และอัต ลักษณ์ของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรวมถึงผลการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง.....	67
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	71
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	71
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	72
5.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
ภาคผนวก ข ภาพผลงานที่ได้ทำการออกแบบ.....	80
ประวัตินักวิจัย	87

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย.....	49
4.1 แสดงข้อมูลผลประโยชน์ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม...	70

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2.1 แสดงอาคารครุศาสตร์อุตสาหกรรม.....	7
2.2 แสดงผลงานนักศึกษาของแต่ละหลักสูตร.....	12
2.3 แสดงผลงานด้านความร่วมมือการวิชาการกับต่างประเทศ.....	13
2.4 แสดงการนำเสนอผลงานด้านการวิจัย.....	13
2.5 แสดงเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน.....	14
2.6 แสดงของที่ระลึกที่ทำจากผ้าของชนเผ่าในประเทศไทย.....	19
2.7 ถุงผ้าและเครื่องปั้นดินเผา ของที่ระลึก อ.สามชุก จ.สุพรรณบุรี.....	20
2.8 แสดงตุ๊กตาปูนปลาสเตอร์ทหารเรือหญิง.....	21
2.9 ชุดอันบกที่เป็นแนวความคิดในการสร้างของที่ระลึกประเทศเกาหลีใต้.....	22
2.10 ของที่ระลึกของจดหมายประเภทกระดาษ.....	22
2.11 ของที่ระลึกตุ๊กตาชุดอันบกประเภทเครื่องปั้นดินเผาและยาง.....	23
2.12 ของที่ระลึกตุ๊กตาติดตู้เย็นชุดอันบกประเภทยาง.....	23
2.13 ของที่ระลึกตะเกียบบรรจุอยู่ในถุงผ้าไหม.....	23
2.14 สถานที่อันสำคัญของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาอันได้แก่ มหาเจดีย์ชเวดากองและ พระราชวังบุเรงนอง.....	24
2.15 สถานที่อันสำคัญของประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาอันได้แก่ พระมหาเจดีย์ชเวมอดอ (พระธาตุ มูเตา) และสิ่งหิ้งุหน้าวัด.....	25
2.16 ภาพของที่ระลึกประเภทโลหะชุบ.....	25
2.17 ภาพของที่ระลึกแผ่นติดตู้เย็นประเภทกระเบื้องดินเผาแกะลาย.....	26
2.18 ภาพของที่ระลึกแผ่นติดตู้เย็นประเภทแผ่นยางพลาสติก.....	26
2.19 ของที่ระลึกประเภทเครื่องประดับที่ทำจากอัญมณีหินสี.....	27
2.20 ของที่ระลึกที่ทำจากปูนปลาสเตอร์.....	27
2.21 ภาพแสดงนางอัปสรและนครวัดที่ปรากฏบนของที่ระลึก.....	28
2.22 ภาพแสดงปราสาทบายนและนางอัปสรที่ปรากฏบนของที่ระลึก.....	28
2.23 แสดงของที่ระลึกประเภทจานโขว้ที่ใช้ลวดลายนครวัดด้านในผลิตภัณฑ์และรายรอบด้วยปราสาทบายน และปราสาทตาพรหมรวมทั้งนางอัปรา.....	29
2.24 แสดงของที่ระลึกประเภทชุดชั้นส้อมที่ใช้ลวดลายนครวัดด้านในผลิตภัณฑ์และรายรอบด้วยปราสาท บายนและปราสาทตาพรหมรวมทั้งนางอัปรา.....	29
2.25 แสดงของที่ระลึกประเภทพวงกุญแจที่ใช้ลวดลายการร่ายรำของนางอัปรา.....	30
2.26 แสดงหอสองฝาแฝดเบโรนีสที่ปรากฏอยู่บนของที่ระลึก.....	31
2.27 แสดงของที่ระลึกที่เสียบกระดาษไนต์ประเภทโลหะชุบที่ได้แนวคิดมาจากหอสองฝาแฝดเบโรนีส.....	31

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.28 แสดงของที่ระลึกที่ประทับกระดาษาประเภทโลหะชุบที่ได้แนวคิดมาจากหอสูงผาแฝดเบโทรนัส	32
2.29 แสดงของที่ระลึกพวงกุญแจประเภทโลหะชุบที่ได้แนวคิดมาจากหอสูงผาแฝดเบโทรนัสและพระราชวัง สุลต่านมาเลเซียแห่งใหม่	32
2.30 แสดงอาคารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	33
2.31 แสดงสัญลักษณ์สามเหลี่ยมแห่งปัญญาบนส่วนยอดของอาคาร	33
2.32 แสดงสัญลักษณ์แห่งเทียนแห่งปัญญา	34
2.33 สัญลักษณ์อักษร KMITL	34
2.34 ภาพอนุสาวรีย์พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	35
2.35 แสดงต้นแก้วเจ้าจอมและดอกแก้วเจ้าจอม	36
2.36 แสดงสีประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	36
2.37 แสดงภาพนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	36
2.38 ผังประเภทวัสดุ	43
3.1 แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อการออกแบบ	52
3.2 แสดงขั้นตอนการออกแบบของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	53
3.3 แสดงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง	56
4.1 อาคารด้านหน้าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	60
4.2 ยอดสามเหลี่ยมแห่งปัญญา	60
4.3 แสดงสัญลักษณ์รูปเทียนส่องแสงแห่งปัญญา	61
4.4 ตัวอักษร KMITL	62
4.5 อนุสาวรีย์พระจอมเกล้าลาดกระบัง	62
4.6 ต้นแก้วเจ้าจอมและดอกแก้วเจ้าจอม	63
4.7 สีประจำคณะ	63
4.8 นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	64
4.9 การถอดรูปแบบตัวอักษร	64
4.10 การถอดรูปแบบอนุสาวรีย์พระจอมเกล้าออกมาเป็นภาพกราฟิก	65
4.11 การถอดรูปแบบดอกแก้วเจ้าจอมออกมาเป็นภาพกราฟิก	65
4.12 การถอดรูปของจุดสังเกตคณะ (Landmark) ออกมาเป็นภาพกราฟิก	66
4.13 การถอดรูปของยอดสามเหลี่ยมแห่งปัญญา ออกมาเป็นภาพกราฟิก	67
4.14 ชุดกระดาษาจัดบันทึกตั้งโต๊ะแบบที่ 1	68
4.15 ชุดกระดาษาจัดบันทึกตั้งโต๊ะแบบที่ 2	68
4.16 ชุดกระดาษาจัดบันทึกตั้งโต๊ะแบบที่ 3	69
4.17 ชุดกระดาษาจัดบันทึกตั้งโต๊ะแบบที่ 4	69

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การออกแบบของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
แหล่งเงิน เงินรายได้
ประจำปีงบประมาณ 2557 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 100,000 บาท
ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ ตุลาคม ถึง กันยายน
หัวหน้าโครงการ นางสาวสุธาสินี บุรีคำพันธุ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้คือการออกแบบของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1) เพื่อออกแบบของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 2) เพื่อออกแบบของที่ระลึกที่เป็นสัญลักษณ์และอัตลักษณ์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม 3) เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ได้มีการออกแบบโดยใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ที่มีความโดดเด่น และสามารถนำมาเป็นตัวแทนของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้ ซึ่งได้แก่ การนำสีประจำคณะมาใช้ ซึ่งได้แก่สีชมพู การนำสัญลักษณ์ดอกไม้ประจำคณะมาใช้ซึ่งได้แก่ ดอกแก้วเจ้าจอม การนำรูปแบบของยอดสามเหลี่ยมแห่งปัญญา ที่มีลักษณะเด่นทางรูปธรรม คือ เป็นสัญลักษณ์ที่ตั้งโดดเด่นอยู่บนยอดของอาคาร ทำให้ผู้ที่สัญจรไปมาสามารถทราบได้ว่าเป็นคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม รวมไปถึงการใช้สัญลักษณ์รูปเทียนส่องสว่างแห่งปัญญา และที่จะขาดไม่ได้ในการออกแบบคือ การนำอนุสาวรีย์พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา รวมไปถึงศิษย์เก่าชาวพระจอมเกล้าลาดกระบังมาประกอบในงานออกแบบ

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมที่ได้ทำการออกแบบและสอบถามความพึงพอใจของ นักศึกษา อาจารย์และบุคลากรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่มีการออกแบบโดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาทั้งภาคสนามและภาคเอกสารสามารถ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การใช้สัญลักษณ์สามารถสื่อสารให้เข้าใจร่วมกันได้ และสามารถเป็นตัวแทนในการออกแบบของที่ระลึกได้เป็นอย่างดี และผลจากการสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.96 และมีข้อคิดเห็นรายข้อดังนี้ ความสวยงาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.58 รูปแบบที่สื่อถึงคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.30 วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.23 และข้อพิจารณาด้านอื่นๆ คือ สามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม นำพาได้สะดวก ปลอดภัยต่อการใช้งาน และ การใช้สีในการออกแบบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.67, 3.65, 3.65, 3.65 และ 3.62 ตามลำดับ

คำสำคัญ : การออกแบบ, ของที่ระลึก, สัญลักษณ์, อัตลักษณ์

Research Title: Souvenir Design for Faculty of Industrial Education

Researcher: Miss Suthasini Bureekhampun

Faculty: Industrial Education **Department :** Industrial Education of architecture and design.

ABSTRACT

This research presents souvenir design for Faculty of Industrial Education. The research objectives were to design symbolic and identity souvenir for Faculty of Industrial Education which encourage good image of the faculty and to determine satisfactions on format of the designed souvenir. For the souvenir design, format of them were designed based on prominent Symbol and can use as representative of Faculty of Industrial Education. These were color, flower and landmark of the faculty and monument of King Rama4.

From the results, it is found that symbolic design of the souvenir can be understood in same direction and used for souvenir design very well. Satisfaction evaluation result was in a good level ($\bar{X} = 3.96$). Considering on each item, for beautiful aspect, it was in a very good level ($\bar{X} = 4.58$). For identity, material, encourage good image of the faculty, portable, use safety and color aspects, they were all in a good level with averages of 4.30, 4.23, 3.67, 3.65, 3.65, 3.65 and 3.62 respectively.

Keywords : Design; Souvenir; Symbol; Identity

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยการได้รับความอนุเคราะห์ท่านคณบดี นักศึกษา คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบของที่ระลึกคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบผลิตภัณฑ์ คณาจารย์สาขาวิชาครุศาสตร์การออกแบบ ผู้บริหารคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดในการออกแบบ และข้อคิดในการทำวิจัย เพื่อให้งานวิจัยและงานออกแบบสำเร็จและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จขึ้นมา การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้วยเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้ให้โอกาสผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าและสามารถนำงานวิจัยขึ้นนี้ให้เกิดประโยชน์สำหรับคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

นางสาวสุธาสินี บุรีคำพันธ์